

08 אפריל 2025
י' ניסן תשפ"ה

בית הדין המשמעתי לסטודנטים, הטכניון

פסק דין משמעתי בעניינו של [...] – ת.ז. [...]

שופטים: פרופ"ח עוז גזית (אב"ד), פרופ' איתי שפריר ומר דניאל אוחנה.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד, ב"כ עו"ד שחר הופמן.

נילון: מר [...], ב"כ עו"ד כרמל פומרנץ ועו"ד ריהאם נאסרה.

- בתאריך 16.11.2023 הוגשה קובלנה משמעטית נגד מר [...], ת.ז. [...]. (להלן: "הנקבל"). במועד הרלוונטי להגשת כתב הקובלנה, הנקבל היה סטודנט בפקולטה [...]. בקובלנה יוחסו לו המעשים הבאים:
"ביום שבת 7.10.2023 מחבלי חמאס פרצו ליישובי עוטף עזה, טבחו בתושבים ובצעו מעשי טרור רצחניים ונפשעים. באותו היום התחילה מלחמת חרבות ברזל.
סמוך לאחר אותו היום, בתאריך 9.10.2023 לטענת הנקבל, הנקבל העלה שני סטורים המתייחסים לסדרה Attack on Titan. באחד מהם מצורף פסקול השיר Inn Ann של הראפרים צ'בור ושב ג'דיד. בסטורי אחד הנאשם מתאר התרחשויות בסדרה Attack on Titan. הטקסט שמתייחס לאלדיאנים, החיים בין החומות, נצבע בצבעי דגל פלסטין. הטקסט המתאר את המארה, השולטת בהם, נצבע בצבעי כחול לבן. בסטורי הוא מציין "מכיוון שאף אחד לא יודע להסביר את המצב לאשורו... מארה שלטה בכוחם של האלדיאנים כמעט לחלוטין... חלק מהאלדיאנים הוכרחו לחיות בתוך הגדרות... נצורים. הם התייחסו אליהם כאילו הם לא בני אנוש, כאילו הם היו ברברים, למרות שהיום הם שולטים בכוחם, הם צופים במה שהם עושים בתוך הגדרות, והם מופצצים כמעט מדי יום..." (תרגום חברת Tomedes Israel). [להלן בהתאמה: "הסדרה" וכן "הסטורי עם צבעי הדגלים" או "הסטורי הראשון"].
"בסטורי אחר הנאשם משתף תמונה של ארן, הדמות הראשית בסדרה, וכותב מעליה "ארן אהוב הלב" (תרגום חברת Tomedes Israel) בצירוף לב וסימון V של יד. ארן הוא אלדיאן שבמהלך הסידרה, נלחם במארליאנים. בעונתה האחרונה של הסידרה (משם לקוחה התמונה) הוא פועל לחסל ולהשמיד את העולם שמחוץ לגדרות. התמונה מלווה בפסקול השיר Inn Ann (בתרגום "אם וכאשר/ היה ו...") של הראפרים צ'בור ושב ג'דיד. [להלן: "השיר" וכן "הסטורי עם הפסקול" או "הסטורי השני"].
- יוער, כי התביעה תיארה בסעיף 4 לקובלנה סטורי נוסף של הנקבל מדצמבר 2022, אולם היא זנחה רכיב זה של הקובלנה בסיכומיה, ועל כן לא מצאנו צורך להתייחס לכך.
- התביעה האשימה את הנקבל בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן בתקנון המשמעת:
4.5 "פגע או גרם ביודעין לפגיעה בדרך כלשהי בכבוד הטכניון, או בכבודו או בשמו הטוב של איש הטכניון או אורח הטכניון במעמדם כאנשי הטכניון או אורחיו".
4.19 "התנהג בצורה שאינה הולמת סטודנט בטכניון במעשה שעשה בזיקה לטכניון או בזיקה להיותו סטודנט בטכניון".
- בד בבד עם הגשת הקובלנה, הגישה התביעה "בקשה לצו ביניים להשעיה זמנית מהלימודים והרחקה מקמפוס הטכניון" (להלן: "הבקשה לצו ביניים"). בתאריך 26.11.2023 הגיש הנקבל את תגובתו לבקשה לצו ביניים.

5. לאחר עיון בפרסומים, בבקשה לצו ביניים על נספחיה ובתגובת הנקבל, החלטנו פה אחד, בתאריך 27.11.2023, להוציא צו ביניים נגד הסטודנט, והורינו על השעייתו הזמנית מלימודים בטכניון, והרחקתו הזמנית מקמפוס הטכניון, עד למועד הכרעת הדין.
6. בתאריך 20.12.2023 התקיים דיון הוכחות בתיק, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.
7. בתאריך 24.12.2023 הגישה ההגנה בקשה לאפשר לנקבל להיבחן בבחינה מועד ב' בקורס של סמסטר אביב תשפ"ג, בתאריך 3.1.2024 בקמפוס. בתאריך 31.12.2023 קיבלנו החלטה פה אחד לפיה צו הביניים מיום 27.11.2023 יצומצם, כך שהסטודנט יורשה להגיע לקמפוס בתאריך 3.1.2024, ולגשת לבחינה מועד ב' בתאריך זה (כמו כן תפתח לו גישה לחומרי הקורס).
8. בתאריך 10.1.2024 התקיים דיון הוכחות משלים בתיק, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם. התביעה הגישה סיכומים בכתב בתאריך 18.3.2024, וההגנה הגישה את סיכומיה בתאריך 7.4.2024.
9. בתאריך 27.5.2024 הודיע בית הדין לנקבל ובאות כוחו, כי צו הביניים מבוטל והוא רשאי לחזור ללימודיו לאלתר.

דיון

10. במענה לכתב הקובלנה השיב הנקבל כי הוא מודה בעובדות, למעט העובדה שלא פרסם את פסקול השיר המלא, אלא רק 13 שניות מתוכו; וכי הוא כופר באשמה.

טענות מקדמיות

11. ההגנה טענה בהרחבה יתרה מספר טענות מקדמיות, כגון חוסר סמכות, אכיפה בררנית והטענה כי לא ניתן להעניש על עבירות ביטוי מכוח סעיפי סל. טענות אלה, נידונו זה מכבר בפני בית דין זה בתיקים דומים, ונדחו באופן גורף (ראו הכרעות הדין מתאריכים 19.12.2023 ו- 4.1.2024, אשר אושרו פה אחד גם ע"י בית הדין לערעורי משמעת בתאריכים 9.11.2024 ו- 19.12.2024 בהתאמה. להלן: "**ההכרעות הקודמות**"). להלן נתייחס למספר נקודות שלא נידונו בהכרעות הקודמות וראוי לציין:
  - א. סעיף 4.15.8 לתקנון יוצר הסדר שלילי: לטענת ההגנה, לא ניתן ליצוק עבירת הסתה דיגיטלית לתוך עבירות הסל (התנהגות שאינה הולמת/ פגיעה בכבוד הטכניון), מאחר וכבר קיימת עבירה קונקרטיית של הסתה דיגיטלית, המוסדרת בסעיף 4.15.8. על פי סעיף זה, ניתן להאשים סטודנט בהפצת דברי שטנה, גזענות, הסתה או תועבה באינטרנט, רק אם ההפצה נעשתה ברשת הטכניון, באתרי הטכניון, באמצעות ציוד של הטכניון, או בכל אופן אחר הקשור במישרין או בעקיפין לרשת המחשבים של הטכניון. איננו מקבלים טענה זו. **אנו סבורים כי התייחסות ספציפית בתקנון, לעבירה העוסקת בשימוש ברשת המחשבים של הטכניון, אינה מהווה הסדר שלילי** ולא מונעת מהתובעת המשמעתי אפשרות להאשים סטודנט בעבירה של הפצת תועבה, שטנה, גזענות, או הסתה **שלא באמצעות רשת המחשבים של הטכניון** (באמצעות עבירת סל של התנהגות שאינה הולמת סטודנט בטכניון). לדוגמא, סטודנט שיפיץ דברי הסתה או גזענות על מרצה ברשת החברתית, שלא באמצעות רשת המחשבים של הטכניון. סעיף 4.15.8 אינו שולל את סמכות בית דין זה לדון במעשים כבקובלנה דנן ולפרש את הדין (קרי, עבירות הסל בתקנון), בהתאם למציאות המשתנה. זאת ועוד, תקנון המשמעת תוקן לאחרונה ב-2016, לפני 9 שנים. מתאימים בהקשר זה הדברים שנכתבו ע"י בית הדין לערעורי

משמעת, בסעיף 16 לפסק דינו מיום 19.12.2024. הדברים שצוטטו שם נכתבו בהקשר לסעיף 17 לחוק זכויות הסטודנט התש"ז-2007, אולם הם מתאימים לדעתנו בשינויים המחויבים, גם בהקשר דנן:
"וראו גם החלטה מתאריך 4.3.2024 של סגן הממונה על המשמעת באוניברסיטת ת"א, פרופ' רון חריס, בתיק ד-47-2023 – הכרעת הדין (להלן: "החלטה 47"). שאלת הסמכות נידונה שם בהרחבה, ונקבע כי יש לאוניברסיטה סמכות משמעטית לדון במקרה. בין היתר נכתב שם בהקשר לסעיף 17 לחוק זכויות הסטודנט, כדלקמן (ההדגשות הוספו):

"סטודנטים חיים ופועלים ברשתות החברתיות... רשתות אלו פועלות במרחב הווירטואלי ולא הפיזי. גדרות האוניברסיטה אינן רלוונטיות עבור המשתמשים בהן. ... הרשתות החברתיות היו בחיתוליהן בעת קבלת החוק והתקנון לפני למעלה מ-15 שנים. התופעה שתיארתי למעלה לא התקיימה בעת ניסוחם והלכה והתגברה בשנים האחרונות. ... לטעון שהמשפט בכלל, והדין המשמעתי של אוניברסיטת תל אביב בפרט, לא יכולים להגיב למצב החדש, ואם יגיבו תהיה בכך משום פגיעה בעיקרון החוקיות, רק כי אין תקדימים, או כי אין מקום לפרשנות חדשה ויישום שונה, זו תפיסה מאד רזה, שמרנית ומוטעית של תפקיד המשפט בחברה".¹
"פרשנות מילולית ותכליתית של הסעיף מעלה כי אין מניעה שהאוניברסיטה תתייחס חינוכית ומשמעטית להתבטאויות במרחב הווירטואלי המשפיעות על קהילת הסטודנטים. ... האוניברסיטה מופקדת לא רק על ההוראה של תלמידיה אלא גם על שמירה על סביבה אקדמית מוגנת ועל רווחתם של תלמידיה".²

ב. אין זיקה מספקת בין האינסטגרם של הסטודנט לטכניון על מנת להחיל את הדין המשמעתי: לטענת ההגנה לא הוכח שהפרסומים נצפו ע"י סטודנטים בטכניון, או שהתלונות הוגשו ע"י סטודנטים, הפרסומים לא היו זמינים למי שאינם חבריו של הנקבל, והמידע על זהות הפונים הועבר לאחר סיום שלב ההוכחות ולכן ההגנה לא היתה יכולה לעשות בו שימוש במסגרת פרשת ההגנה. גם טענה זו נדחית על ידינו. התביעה טענה כי הפרסומים נעשו באופן פומבי בחשבון אינסטגרם פתוח, ללא כל מגבלת צפייה, והראתה כי בפרופיל החשבון שלו הנקבל שייך עצמו לטכניון (בראיות שהגישה ההגנה ניתן היה לראות כי הנקבל אף הצהיר בפרופיל החשבון שלו כי הוא סטודנט בפקולטה [...]. בטכניון). ב"כ ההגנה טענה כי בזמן הפרסומים הפרופיל של הנקבל היה בעל אופי פרטי (רק חברים יכולים לצפות בפרסומים), אולם במהלך הדיון הנקבל אמר: "לפעמים זה היה privet, לפעמים זה היה public, זה תלוי בתקופה" (פ' 1, עמ' 12). ובהמשך אמר: "אני לא זוכר בתאריך הזה, ספציפית, אם זה היה פתוח או סגור" (פ' 2, עמ' 210). הנקבל נשאל ע"י בית הדין "על שני הסטורי שלך, קיבלת איזשהן תגובות מהעוקבים אחרך?", והשיב: "מה שקיבלתי, זה היה מחבר אחד, שהוא היה בקבוצת 'לא נותנים יד לטרור', וזהו. לא קיבלתי, כאילו, מחברים אחרים. ... לייקים, זה תמיד, קיים. כאילו, כל מי שרואה סטורי, בדרך כלל, אז הוא שם לייק, ולא עושה skip" (פ' 2, עמ' 209).

לנקבל 621 עוקבים, ואין מחלוקת כי חלקם סטודנטים בטכניון. פניות בעניין פרסומים אלה הועברו לוועדת זלצברג ממספר גורמים, סטודנטים ועובדים של הטכניון. משהנקבל שייך עצמו לטכניון והזדהה כסטודנט

¹ שם, בעמ' 2-3.

² שם, בעמ' 4-5.

- בטכניון באותה פלטפורמה בה העלה את הפרסומים (ואף פרסם בהיילייטס של החשבון סרטונים מתוך הטכניון, עם סטודנטים מהטכניון), לעמדתנו מדובר בזיקה המקימה סמכות לבית דין זה.
- ג. **אכיפה בררנית:** לטענת ההגנה, למרות שהגיע לטכניון מידע על סטודנטים יהודים שהתבטאו בקריאות לאלימות ממשית, המידע טופל באופן שונה מהאופן בו טופלו פניות לגבי סטודנטים ערבים, בין היתר בשל לחצים שהופעלו על הטכניון.
12. העדה הראשונה מטעם התביעה היתה פרופ' עדי זלצברג, סגנית הנשיא לגיוון והכללה, אשר תיארה את הרכב הוועדה, אופן עבודת הוועדה בבחינת הפניות, והקריטריונים שהוועדה גיבשה בנוגע לאילו פניות להגיש תלונות משמעת לתובעת המשמעתית. כל אלה צוטטו בהרחבה גם בהכרעות הקודמות ולא נחזור עליהם. בעניין הפניות הנוגעות לפרסומי הנקבל, העידה פרופ' זלצברג כך:
- "...אז בסופו של דבר כל אחת מהתלונות נבדקה על ידי בין שלושה לחמישה מעריכים. כשהיו חמישה אז תמיד שניים דוברי ערבית ושלושה דוברי עברית. נעזרתי בעיקר במקרים שהיה הרבה טקסט בחברי הסגל שלנו שהם דוברי ערבית... עכשיו, את התלונה על [הנקבל] קיבלתי ב-10.17 מיחידת הביטחון. למחרת הגיעה גם ללשכת דיקנית הסטודנטים, אבל זו הייתה בעצם אותה תלונה שהגיעה מסטודנט בטכניון. בתלונה שהם העבירו אליי הייתה התייחסות לשלושה דברים. ... הדבר השני שהיה בתלונה זה הסטורי שלכאורה מצדיק את המצב, את המלחמה, את הטבח, על ידי יצירת אנלוגיה לסדרה Attack on Titan, אני לא אפרט פה את כל מה שכתוב בתלונה, אבל בגדול אנחנו כולנו ראינו בזה משהו בעייתי ומטריד וזו הסיבה העיקרית שהגשתי את התלונה. ... העיקר היה ההשוואה לסדרה Attack on Titan. עכשיו בכל מקרה לגבי הסדרה, כל חברי הוועדה הרגישו שנדרשת פה יותר התעמקות. גם מתרגם מקצועי, גם מישהו שמבין בסדרה או בקונטקסט כי אנחנו לא הבנו, אבל זה משהו שלבית הדין יש יכולת לעשות, לנו כוועדה ממינת לא הייתה יכולת לעשות את זה (פ' 1, עמ' 14).
- "הדברים שעברו את הרף היו כאלה שבהם הייתה איזושהי הבעת דעה אישית של הסטודנט... מכיוון שכאן היה משהו ש[הנקבל] **כתב בעצמו**³ וסימן בעצמו בצבעים, כאילו זה מבחינתנו עבר את הרף" (פ' 1, עמ' 15).
13. על מנת לבסס את טענתה לאכיפה בררנית ההגנה הציגה שתי ראיות (בדיון בתאריך 20.12.2023):
- הראשונה היא דוא"ל שנשלח לתובעת המשמעטית בתאריך 14.12.2023, הכולל שלוש תלונות נגד סטודנטים יהודים לכאורה (סומן ע"י ההגנה בסימון ה'-1). ההגנה טענה כי הוועדה פעלה באופן לא שוויוני כאשר לא בחנה את התלונות הללו. פרופ' זלצברג הסבירה כי כאשר התלונות האמורות הגיעו אליה (בתאריך 17.12.2023), היה ברור שהן כבר נשלחו לתובעת המשמעטית, ולכן מיותר היה כי הוועדה תבחן אותן. ב"כ ההגנה ידעה על הגשת התלונות באופן ישיר מהמתלונן שהגיש אותן, אולם לכאורה לא טרחה לבדוק את זהות הנילונים. בדיעבד, לאחר שהושלמה בדיקת התביעה הסתבר, כי הנילונים **כלל אינם סטודנטים בטכניון**⁴ - קרי, מדובר בתלונות סרק. בכל הכבוד, נראה כי מדובר בתלונות / "ראיות" שנולדו לצורך הדיון, ולטעמנו מדובר בטענה חסרת תום לב של ההגנה (לשון המעטה).

³ להבדיל למשל מסטודנטים. ות שעשו לייק לפרסום של אדם אחר, שבגינם הוחלט על טיפול שונה (ראו דברי העדה שם, בפרוטוקול 1, עמ' 15).

⁴ פרוטוקול 2, עמ' 4-5.

• הראיה השנייה היא מצגת הכוללת צילומי מסך של תכתובות מתוך קבוצת ווטסאפ המכונה "לא נותנים יד לטרור" (להלן: "המצגת"). מדובר לכאורה בתכתובות של סטודנטים יהודים כנגד ערבים. ההגנה ביקשה להגיש את המצגת באמצעות הנקבל, וטענה כי מצגת זו הועברה לוועדת זלצברג במסגרת פניה של **סטודנט או מישהו מהטכניון**, פניה שהנקבל היה **מכותב אליה** (פ' 1, עמ' 111, 112). לטענת ההגנה הוועדה לא טיפלה כראוי באותם סטודנטים יהודים האחראים לתכתובות אלה. כשנשאלה ב"כ ההגנה מי שלח את הפניה, השיבה "אני לא זוכרת" (פ' 1, עמ' 111).

בית הדין: סטודנט או מישהו מהטכניון הגיש תלונה לוועדה וזה היה חלק מהראיות?

ב"כ ההגנה: כן.

בית הדין: ואותו סטודנט כיתב את [הנקבל] ולכן הוא מגיש את זה.

ב"כ ההגנה: כן. (פ' 1, עמ' 112).

בדיון המשלים, במהלך עדותו של הנקבל, ב"כ ההגנה ביקשה להגיש את המצגת ולסמן אותה בסימון ה-10 מטעם ההגנה. אלא שאז התברר שמדובר בכלל במכתב שנשלח לנשיא הטכניון, ע"י אדם בשם ג'עפר פרח, מנהל מרכז "מוסאוא", והנקבל כלל לא היה מכותב למכתב זה. בתחילה טען הנקבל כי המכתב הגיע אליו דרך חבר של אבא שלו שעובד באותו ארגון, אלא שגם טענה זו התבררה כלא נכונה, וכלל לא ברור כיצד המכתב הגיע לנקבל. כך או כך, מדובר במכתב שהיה ממוען לנשיא הטכניון, ופרופ' זלצברג אמנם כותבה אליו, אך **לא מדובר בתלונה שהוגשה לוועדת זלצברג ע"י איש טכניון**. בשלב זה אמרה ב"כ ההגנה: "אני חושבת שזה באמת פורסם בפייסבוק", וכן "מעולם לא אמרתי שהוא [הנקבל] היה נמען" (פ' 2, עמ' 169). מדובר ב"ראיה" שנמסרה ע"י ההגנה תוך מסירת "עובדות" שאינן נכונות, וגם במקרה זה, מדובר לדעתנו בחוסר תום לב.

14. סיכומה של נקודה זו (הטענה בדבר אכיפה בררנית), נוכח העדויות והראיות שבחן בית דין זה, אנו דוחים מכל וכל את הטענה בדבר אכיפה בררנית ולא מצאנו אפילו ראיה שתעיד על כך. אנו סבורים כי ועדת זלצברג פעלה באופן שוויוני, ללא כל משוא פנים, על בסיס שיקולים מקצועיים גרידא, בהתאם לקריטריונים ברורים ומובחנים. בין היתר פרופ' זלצברג העידה, כי למרות ש"היה עלינו [על הוועדה] הרבה לחץ להוריד את הקריטריונים ולהגיש יותר תלונות" (פ' 1, עמ' 64) – למשל מאגודת הסטודנטים, בוגרים של הטכניון, תורמים וגורמים נוספים – הוועדה לא שינתה את הקריטריונים ולא סתתה מאמות המידה שגיבשה. מתוך עשרות פניות שקיבלה הוועדה עד למועד עדותה של פרופ' זלצברג בפנינו, הוגשו בסך הכל חמש תלונות נגד סטודנטים. וזו ערבים. ות לתובעת המשמעית (כולל הנקבל), חלקן בעקבות פניות של סטודנטים. וזו ערבים. ות; ותלונה אחת נגד מרצה יהודי.

למעלה מן הצורך יוער, כי בתאריך 4.11.2024 הוגשה לבית דין זה קובלנה נגד סטודנטית יהודייה (בגין פרסום לכאורה הקורא לאלימות נגד ערבים). הקובלנה התבססה בין היתר על פניה שהגיעה לוועדת זלצברג ועל המלצת הוועדה להגיש תלונה משמעית נגד הסטודנטית.

טיעוני הצדדים לגופם של פרסומים

15. התביעה הדגישה כי מדובר בשני פרסומים שונים, בעלי תוכן שהנקבל יצר בעצמו (ולא רק שיתף פרסום שיצר אדם אחר), אשר פורסמו ע"י הנקבל יומיים לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל. התמונה הכוללת המצטיירת מפרסומיו של הנקבל – ההקבלה של הסדרה לישראל ופלטטין באמצעות צבעי הדגלים, המלל והסמלים שהוסיף

- הנקבל, פסקול השיר שצרף, מועד הפרסומים – כל אלו יחד, מבהירים מעבר לכל ספק שהנקבל הביע הזדהות, קורת רוח ושמחה על אירועי 7.10.2023.
16. התביעה טענה כי עבירות המשמעת המיוחסות לנקבל אינן דורשות הוכחת יסוד נפשי של "כוונה", אלא די בכך שהוכח כי הנקבל היה מודע לטיב המעשה (סעיף 23 לסיכומי התביעה וההפניות שם). לא זו אף זו, גם בעבירות פליליות של הסתה לאלמות, הסתה לטרור או תמיכה בארגון טרור, לא נדרש להוכיח יסוד נפשי של "כוונה", אלא די במודעות לפרסום, לתוכנו המסית ולאפשרות הממשית כי הוא יביא לעשיית מעשה אלימות (סעיף 24 לסיכומי התביעה וההפניות שם). הנקבל היה מודע היטב למהות, למשמעות, ולאופן בו יובנו פרסומיו.
17. התביעה הדגישה כי ההסברים שנתן הנקבל לפרסומים בדיעבד אינם סבירים: המשמעות שהנקבל מייחס לפרסומים הועלתה לראשונה בדיון, ואין לה זכר בתגובות שלו לתלונה או בתגובה לבקשה לצו ביניים.
18. העד השני מטעם התביעה היה אורן, בוגר הטכניון, שהעיד על עצמו כי הוא "סתם בן אדם רגיל שמכיר את הסדרה" (פ' 2, עמ' 10) וצפה בכל העונות שלה פעמיים. העד תיאר באופן כללי את עלילת הסדרה, ובין היתר אמר בקשר לסטורי עם צבעי הדגלים: "היא השוואה הגיונית לעשות אותה. כל אחד יכול לקחת את הסיפור של העם שלו ולהגיד שהוא עבר איזה סוג של דיכוי. אני יכול להגיד שישראל היא האלדיאנים, הוא [הנקבל] יכול להגיד שהם האלדיאנים" (פ' 2, עמ' 10). העד תיאר כיצד הוא הבין את הפרסומים של הנקבל, כאשר התביעה הציגה אותם בפניו.
19. העד השלישי מטעם התביעה היה פרופ' עוזי רבי, ראש החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה וראש מרכז דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה באוניברסיטת תל אביב. כבר בבקשה לצו ביניים התביעה צירפה חוות דעת מטעמו (מתאריך 15.11.2023), בה התבקש להתייחס לשיר שצורף לסטורי השני. בין היתר ציין בחוות הדעת כי "כיום יש לסרטון [של השיר] 71 מיליון צפיות ברחבי העולם. יש המכנים אותו, ברחבי המרשתת, כהמנון הפלסטיני של בני הדור הצעיר העכשווי" (עמ' 2); "אחד המוטיבים הבולטים בשיר הוא מודל הגבריות ואומץ הלב, שבמילות השיר מיתרגם למאבק אלים כנגד ישראל וביצוע פיגועים וטרור" (עמ' 2); "השיר על מילותיו בהקשר של ה-7.10 ולאחריו הנם הזמנה פתוחה וקריאת עידוד ומקור השראה לצעירים להתאגד לביצוע פעולה אלימה" (עמ' 3); "העלאתו [של השיר] לרשת בימי הטבח בעוטף עזה כמוה כהבעת תמיכה במעשה ובפשעים הנוראים שביצעו מחבלי חמאס ביום זה..." (עמ' 9). פרופ' רבי צירף לחוות הדעת דוגמאות לתגובות לשיר (בפייסבוק, באינסטגרם ובטוויטר) בעקבות אירועי השבעה באוקטובר, וכן תרגם את מילות השיר לעברית, והוסיף פרשנות.
20. בדיון אמר פרופ' רבי בין היתר: "... ברור שמדובר בשיר שכולם כבר מכירים אותו כאייקון. הוא יצא שנתיים וחצי לפני כן, זכה בסופו של דבר לפופולריות חסרת תקדים. ... זה אייקון כל כך חזק, עד כי לא צריך להשמיע את כל השיר" (פ' 2, עמ' 34).
21. **ההגנה** טענה כי לאור מעמדו החוקתי של חופש הביטוי בישראל, וכן מכוח הזכות לחופש הביטוי שהוקנתה לסטודנטים בסעיף 5 לחוק זכויות הסטודנט, בית הדין חייב לאמץ את הפרשנות המצמצמת את הפגיעה בחופש הביטוי של סטודנטים, ע"י אימוץ המבחנים שנקבעו בפסיקה למונחים "הזדהות, עידוד ותמיכה" עם ארגון טרור. לטענת ההגנה אין בפרסומים תמיכה, עידוד או הזדהות עם ארגון טרור, והראיה לכך היא שמשטרת ישראל חקרה את הנקבל לפי עבירה של "התנהגות שעלולה להפר את השלום", שלחה אותו למעצר בית וסגרה את

- התיק מחוסר ראיות. המשטרה לא סברה כי יש בפרסומים ראייה המצדיקה חקירה בעבירות לפי חוק המאבק בטרור (סעיף 9 לסיכומי ההגנה).
22. כמו כן, ההגנה טענה כי לא הוכחו שלושת התנאים המצטברים הקבועים בסעיף 24(ב)(2) לחוק המאבק בטרור (מניע, מטרה וטיב מעשה). כלומר, על התביעה היה להוכיח שכאשר הנקבל פרסם את הפרסומים "הוא פעל ממניע מדיני/אידיאולוגי, במטרה לעורר פחד בציבור כדי לאלץ את השלטון לפעול או להימנע מלפעול, כדי להשיג סיכון לפגיעה חמורה בגוף" (סעיף 11 לסיכומי ההגנה). זאת ועוד, פרסומי הנקבל אינם מהווים הסתה קונקרטיית ומסוימת למעשה טרור כלשהו, ועל כן על הפסיקה לא ניתן להרשיעו. לא הוכח המסר, לא התמיכה בטרור ולא המניע האידיאולוגי. הפער בין הסוגה (ז'אנר) והסגנון בהם נקט הנקבל לבין המעשים והכוונות שיוחסו לו הוא אבסורדי עד מגוחך.
23. לטענת ההגנה, התביעה מבקשת להשתמש בעבירות של התנהגות שאינה הולמת ופגיעה בכבוד הטכניון, אולם מבחינה מהותית מדובר בהרשעה ב"עידוד תמיכה והזדהות עם ארגון הטרור חמאס". מעבר להיבט הפלילי החמור, אין דופי חמור יותר שניתן להטיל על סטודנט ערבי בטכניון מאשר תיוגו כתמוך טרור או כאוהד חמאס. אשר על כן, בהתאם לפסיקה והעיקרון שנקבע בה – שרף ההוכחה בדין המשמעתי נגזר מאופי האישום – במקרה דנן מידת ההוכחה הדרושה היא כמו זו הדרושה במשפט פלילי, קרי רמת הוכחה של אפשרות קרובה מאד לאמת, או הסתברות העולה על 91%.
24. הנקבל הינו צעיר חילוני אתאיסט שעד לאירועי 7.10 חי בחברה מעורבת ואף שקל להתגייס לצה"ל.
25. לעמדת ההגנה, לכל היותר הנקבל הביע את דעתו בסוגיה היסטורית-פוליטית, וקביעה כי הבעת עמדה כזו מהווה עבירת משמעת תהווה פגיעה קשה בכבודו ומעמדו של הטכניון (יותר מאשר עצם פרסום הפרסומים). כמו כן, יצירה אמנותית מטבעה פתוחה לפרשנויות רבות, והפרסומים מהווים אמירה ספרותית, מטאפורה, דימוי – חיבור שעשה הנקבל בין קטע משיר, טקסט פנטסטי, רפרנס למצב הנוכחי ותמונה.
26. כאשר הדין ניתן למספר פירושים סבירים לפי תכליתו, יש לבחור בפירוש המקל ביותר עם הנקבל וכל ספק יעמוד לזכותו.
27. ההגנה טענה כי כוונת הנקבל בפרסום הסטורי הראשון, היתה לתאר שבחיים, כמו בסדרה, אין טוב מוחלט או רע מוחלט, ובכל צד יש את שני המאפיינים. בסטורי השני יש ביטוי של אהבה וחמלה כלפי דמות טראגית שמתגלה כאכזרית, וזו האסוציאציה שעוררו בו פשעי חמאס ב-7.10. לטענת ההגנה, הנקבל לא הכיר את ההקשר הפוליטי של השיר, ובחר אותו באקראי מתוך רשימה שהציע לו אלגוריתם אינסטגרם.
28. ההגנה טענה שהנקבל שיקר לבית הדין בתגובתו לתלונה, בשל הלחץ בו היה נתון, וייעוץ משפטי קלוקל שקיבל, אך בכך אין כדי לקבוע שהוא לא מהימן ושסביר שביקש לתמוך בטרור. מדובר אך ורק בהפרעת חרדה של צעיר שנבהל מהאישומים הקשים נגדו, והתקשה להסביר את עצמו ולבטא מסר מורכב.
29. מטעם ההגנה העיד מר תום שפירא, בעל תואר שני בספרות אנגלית מאוניברסיטת ת"א, דוקטורנט בפקולטה למדעי הרוח באוני' ת"א, מומחה לעולמות הקומיקס. בתאריך 17.12.2023 הגישה ההגנה חוות דעת מטעמו, בה התבקש להתייחס לסדרה, ובאופן ספציפי לקבוצות בה ולדמות הראשית (אליהם התייחס הנקבל בפרסומיו). בין היתר כתב מר שפירא בחוות הדעת: "ארין ייגר [הדמות הראשית] איננה דמות הזדהות. בניגוד לדמויות שונאן קלאסיות שמסיימות בסוף הסדרה תהליך חניכה מוצלח, ושאתן מעוניין הצופה הנער להזדהות, אף אחד לא רוצה להיות מפלצת רצחנית כמו ארין ייגר. דמות שלא רק הורגת חפים מפשע ללא רחמים אלא

- שגם סובלת מתיעוב עצמי עמוק – יש משהו כמעט מעורר חמלה בקיום שלו" (סעיף 18 לחוות הדעת); "המסר הוא שהאנושות, בשל מאפייניה, נדונה לחזרה אינסופית וסיזיפית על צבירת כוח, שיעבוד, דיכוי, מלחמה והשחתה מוסרית. ... הסדרה מסתיימת בפסימיות, בהבטחה לחזרה בלתי פוסקת של מעגל האלימות, שניתן לעצור אותו רק לזמן קצר" (סעיף 20 לחוות הדעת); "Attack on Titan היא סדרה על המפלצת שחבויה בכל אדם, ואיך אין לך איש או אישה שחסינים מהנטייה הזו להרס עצמי והרס של הסובבים אותם" (סעיף 24).
30. בדיון אמר מר שפירא בין היתר: "בתחילת העונה הרביעית אנחנו משוכנעים שיש לנו הצגה פשוטה של טוב ורע. אבל. הסדרה הזאת, Attack on titan, היא סדרה שיש לה הרבה גוונים של אפור מוסרי וככל שהעונה הזאת מתקדמת אנחנו מבינים שזה לא מקרה ברור של טוב ורע" (פ' 2, עמ' 63); "מה שאנחנו רואים זה תמה שחוזרת בסדרה שוב ושוב שרוע זה לא דבר שמוגבל לקבוצה אחת. אין טוב אינהרנטי ובכולם יש את הפוטנציאל להשמיד אחד את השני. ההרס טמון בכל בני האדם. זה מסר שחוזר בסדרה שוב ושוב" (פ' 2, עמ' 64).
31. כדי להסביר את המורכבות של הדמות הראשית בסדרה, וכיצד ניתן להזדהות עם דמות שמבצעת מעשים רעים, מר שפירא ציין כדוגמה של הדמות "טוני סופרנו". בחקירה הנגדית נשאל ע"י התביעה, אם מישהו היה מפרסם כתבה או פוסט על אירוע אלים כמו חיסול בין משפחות פשע, ואדם היה מגיב על הפרסום וכותב "טוני סופרנו מספר אחת" – האם הוא היה מפרש את התגובה הזו כתמיכה במעשה אלימות. העד השיב: "אם מישהו רואה את הכתבה על חיסול וכותב טוני סופרנו מספר אחת אני חושב שהוא תומך במשהו אלים" (פ' 2, עמ' 75).
32. כמו כן נשאל האם זה נכון ש"האידיאולוגיה של הדמות זה שבשביל לשחרר את האלדיאנים במקרה הזה, המטרה מקדשת את האמצעים, כל אלימות בכל רמה שהיא מקובלת", והשיב: "כן" (פ' 2, עמ' 76).
33. העד נשאל מה דעתו על ההקבלה שעשה הנקבל בסטורי הראשון בין הסדרה לישראל ופלסטין, והשיב שלדעתו מדובר בניתוח לא מעמיק (פ' 2, עמ' 84).
34. לבסוף נשאל העד מה היתה דעתו אם היה רואה את שני הפרסומים בתאריך 9.10, והשיב: "מעורר תחושה של חוסר נוחות כן. תמיכה מלאה במעשים, בחמאס, אני חושב שלא" (פ' 2, עמ' 88).
35. העד השני מטעם ההגנה היה ד"ר נדים כרכבי, מרצה בכיר בחוג לאנתרופולוגיה באוניברסיטת חיפה, מתמחה בתרבות פופולרית פלסטינית, ובמיוחד במוזיקה אלטרנטיבית. בתאריך 17.12.2023 הגישה ההגנה חוות דעת מטעמו, בה התבקש לומר מה הם המסרים והמשמעויות הקיימים בשיר ומה ניתן להסיק משיתוף השיר ברשתות החברתיות.
36. בחוות הדעת שלו ד"ר כרכבי התייחס בין היתר לראיונות שהיוצרים נתנו בתקשורת לאחר יציאת השיר. בראיון שנתן אחד היוצרים בספטמבר 2023 ציין שהצלחת השיר נבעה מכך שהוא קשור למטרה הפלסטינית, ושהצלחה היתה אקראית בעקבות האירועים שקרו במאי 2021 ("שומר החומות"). בראיון נוסף סיפר אחד היוצרים: "כל הקהל שלנו מכיר אותנו. צעירים מניאקים פלסטינים... החדשים מכירים רק את אין אן [השיר]... והתמונה שהצטיירה היא "הצעיר הזה בא לשחרר את פלסטין". ... אני לא הבן אדם הכי טוב ואין מה להשוות אותי למי שמקריב למען המולדת... אז אין אן הציבה אותנו במצב כאילו הצעד הבא זה להיות שהיד או להיעצר ולהוציא שירים משם" (סעיפים 17-18 לחוות הדעת). לטענת ד"ר כרכבי הציבור הכללי עשה קישור בין השיר לבין ההתנגשויות האלימות של אירועי "שומר החומות", אולם כוונת המשוררים לא היתה קריאה לאלימות או

להקרבה עצמית, אלא "פרשנות זו הינה חיצונית למילות ומסרי השיר, ובמידה רבה תולדה של צירוף מקרים" (סעיף 18 לחוות הדעת).

37. בהמשך חוות הדעת ד"ר כרבי תרגם את מילות השיר מערבית לעברית, וטען כי פרופ' רבי שגה בתרגום שלו במספר מקומות מהותיים. לטענת ד"ר כרכבי יש בשיר מסרים אלימים, אולם גם מסר בדבר חוסר התוחלת של התנגדות אלימה לכוחות הביטחון שהתוצאה שלה היא מוות או מעצר, ועל כן היא צפויה מראש לכישלון ואינה מומלצת למאזין. תחת זאת יש קריאה למאזין "לעשות לביתו" ולהרוויח כסף (סעיף 23). לטענת ד"ר כרכבי מסקנתו של פרופ' רבי כי השיר מבטא בהכרח עידוד טרור היא מסקנה שגויה. השיר אינו מעודד אלימות נגד ישראל אלא מציג את תופעת ההתעמתות עם כוחות הביטחון כתופעה רווחת בקרב צעירים פלסטינים (הגורמת נזק להם ולעיתים). "השיר אכן נתפס לאחר יציאתו בקרב צעירים פלסטינים כמבטא את מצוקתו של הצעיר הפלסטיני ובין היתר בשל גזענות וכוחנות ישראלית, ולכן שיתופו יכול, בניסיונות מסוימות, לבטא מסר תמיכה או אהדה ברעיון הכללי של אלימות פוליטית נגד ישראל. אלא שפרשנות זו אינה מצויה בשיר עצמו אלא במשמעות חיצונית שנתנו לו קהלים מסוימים בתקופה מסוימת. אינני רואה דרך להסיק כי שיתוף של השיר מבטא דווקא משמעות זו" (סעיף 31, ההדגשה אינה במקור). "אינני יכול לקבל את המסקנה שעצם שיתוף השיר, גם לאחר ה-7.10, כשלעצמו, משקף קריאה או תמיכה בטרור או בפשעי חמאס. מדובר במסקנה מרחיקת לכת ביותר ונטולת ביסוס נוכח העובדה שבשיר עצמו לא מופיעים מסרים כאלה, אלא מסרים כמעט הפוכים" (סעיף 36).

38. דוגמאות לנקודות בשיר אשר לגביהן המומחים משני הצדדים נחלקו בתרגום, הן למשל:

- משפט בערבית שפרופ' רבי תרגם כ"יש בעזה גברים שחופרים מנהרות/ חוזרים עם שקים ומלא חלקי גופות" (עמ' 13 לחוות הדעת של פרופ' רבי). לעומתו ד"ר כרכבי תרגם כ"יש בעזה גברים שחופרים מנהרות/ חוזרים בשקים ומלא חלקי גופות" (סעיף 22 לחוות הדעת של ד"ר כרכבי, בית 1 בשיר).
- משפט אחר שפרופ' רבי תרגם כ"תמות מפחד, נצא מתוך האדמה כמו שדים, שחיטה!" (רבי, עמ' 14), ואילו ד"ר כרכבי תרגם כ"תמות מפחד, מהאדמה נצא כמו שד, בח" – לטענת כרכבי המילה בח' בערבית היא קריאת הפתעה כמו המילה Boo באנגלית (כרכבי, סעיף 22, בית 2 בשיר). התביעה הראתה כי התרגום של פרופ' רבי למילה זו לקוח מתוך מילון.⁵

39. בדיון אמר ד"ר כרכבי בין היתר: "מצאתי שחוות הדעת של פרופ' רבי... המשמעויות המוצעות וגם התרגומים של השיר באופן מילולי שלו לקויים, מגמתיים מדי. אני מציע והצעתי בחוות הדעת שכתבתי, פרשנויות מורכבות יותר שלוקחות בחשבון הקשרים גם של הסוגה וגם של ההקשר החברתי" (פ' 2, עמ' 90).

40. שופט בית הדין שאל את ד"ר כרכבי איך השיר נקלט בחברה הערבית. ד"ר כרכבי השיב: "השומעים הכבדים, אלה שישמעו ויתחילו לתרגם בעצמם וינסו וחפשו essence וזה, הם יתחילו להבין ממש את השיר. ... מי ששומע אותו ככה באופן כללי, עשוי או עלול במקרה הזה, לקבל רשמים שהוא קורא בתוך השיר ולא דווקא המחברים התכוונו אליהם, אוקיי? וזה קורה וזה קרה בהקשר הזה, בתוך הנסיבות של האירוע שקרה במאי..." (פ' 2, עמ' 95).

בית הדין: "האם זה נכון שהשיר הזה בעצם הפך לסוג של המנון, של כן התנגדות אלימה, בעקבות "שומר חומות"? מי שמזכיר את השיר הזה חושב, לא חשוב מה הוא אומר באמת, אלא התדמית שלו..."
ד"ר כרכבי: "לא הייתי אומר רק, אבל המשמעות הזאת הייתה קיימת בחלל הספרה האינטרנטית" (פ' 2, עמ' 95).

41. בחקירה הנגדית נשאל ד"ר כרכבי האם בדק מה היו ההדים לשיר אחרי ה-7.10, מבחינת התפלגות, כמה אנשים מתייחסים לשיר בתור הפסקול של טבח ה-7.10, והשיב: "**אני הסתכלתי, אם אתה תרד מתחת לשיר, אתה באמת תקבל את הרושם הזה, באופן די בולט, שזה הכיוון. ... תמיכה באלימות פוליטית**" (פ' 2, עמ' 116).

42. לבסוף התבקש ד"ר כרכבי ע"י שופט בית הדין להתייחס לפרסומים בכללותם, ונשאל: "בהינתן כל ההקשר הזה שגם מוצמד לסכסוך הישראלי-פלסטיני בטקסט שמצוטט לך, וגם בהינתן התזמון שזה היה, זאת אומרת ב-9.10, עדיין זו לא הפרשנות הסבירה של השיר הזה כמו שהוצג על ידי התביעה?"
ד"ר כרכבי: "**תראה, לא בהכרח. אני לא הייתי אומר שתמיכה בטרור או משהו כזה. זה יכול להיות ביטוי של תקווה לקראת משהו טוב יותר**" (פ' 2, עמ' 123).

43. בסוף הדיון העיד הנקבל. בן [...], לדבריו סובל [...], "ערבי אתיאיסט-ישראלי" (פ' 2, עמ' 126), ממשפחה [...].

44. הנקבל נשאל למה התכוון כשפרסם את הסטורי הראשון והשיב:

"זה פרסמתי כאילו, לא חשבתי שאני אצטרך להסביר את זה וזה מה שכתבתי גם בסטורי עצמו. כתבתי שאי אפשר להסביר את מה שאני חושב על כל מה שקורה. זו הייתה המטרה מהשורה הראשונה שהייתה לי בסטורי עצמו, שאת הסדרה כל כך מורכבת שגם אי אפשר להסביר את הכול, אבל המטרה הייתה שהסדרה מדברת על זה שבחיים או בחיי בני האדם בדרך כלל אין דבר כזה שמישהו טוב לחלוטין או רע לחלוטין או מישהו כל הזמן הקורבן, מישהו מקרבן, אז הכול ככה בחיים. ... לבסוף אנחנו נגלה או אנחנו נראה שהצד הזה או הצד הטוב הוא הופך להיות הצד הרע ואת הצד הרע הוא הופך להיות הצד הטוב, וגם נגלה שאנחנו לא ידענו כלום על זה. כאילו היה לנו משהו בראש הייתה לנו איזו שהיא מחשבה שיש לנו צד טוב, צד רע ואז הכול, אני לא אגיד את ההפך, אבל כל צד, הדברים השתנו בהמשך הסדרה, ופה כשנגלה שיש צד טוב, צד רע, אם הופכים, אז זה גם היה מזכיר אותי ב-7.10. כשנכנסו ב-7.10 גם חמאס וגם אנשים עזתים, תושבים עזתים וגם רצחו אנשים, רצחו תינוקות, שרפו, אנסו ועשו את כל המעשים שלהם. ... זה כל הזמן היה מזכיר אותי במה שהיה קורה בסדרה עצמה, ואז זה הדבר הראשון שקפץ לי בראש. זה אותו דבר שיש צד שכל הזמן אנחנו חושבים שהוא הצד הטוב, יש את הצד הזה, וצד שני שכל הזמן אנחנו חושבים שהוא הצד הרע, עכשיו זה מתהפך לגמרי. ... שמי שחשבנו שהם נמצאים בחומות, שהם הטובים והם לא עשו כלום והכול, אז זה יהיה ההפך. ... שבהתחלה אנחנו חשבנו שגם יש, שכל התושבים שנמצאים בעזה, אני לא מדבר על חמאס ספציפית, אני דיברתי שגם חמאס וגם תושבים אחרים בעזה שכל הזמן אנחנו רואים שהם, מראים לנו שהם נמצאים בין החומות והם לא חיים אז עכשיו כשיצאו, אז הם עשו את המעשים שלהם ופה אנחנו כאילו נגלה שהם נמצאים בין חומות לסיבה. אז זה אותו דבר שנמצא בעצמו, שהם גם כשיצאו מבין החומות אנחנו אז אנחנו נגלה שהם שמו אותם בחומות כדי לתקן אותם. אז זה איך מזכיר אותי בסדרה עצמה" (פ' 2, עמ' 130).

"זה היה הדבר הראשון שעלה לי בראש. זה היה כאילו, גם לא חשבתי על זה יותר מדי. גם חברים שלי הם צופים באנימה, כאילו גם צפינו בטכניון יותר מפעם אחת בפקולטה שלנו וזה לא היה מיועד לכל האנשים שיש לי באינסטגרם. זה ההבדל" (פ' 2, עמ' 131).

"אני אתאיסט, אז אני לא מאמין שחמאס בחיים שלהם היו הקורבנות. אני מדבר על תושבים [בעזה]. ... שעד עכשיו הייתה מחשבה מסוימת או היה כאילו אנחנו רואים אותם בצורה מסוימת ואחרי ה-7.10 זה הכול התהפך כאילו וגם רואים אותם עכשיו בצורה אחרת. אז אנחנו פה נגלה שהם היו בין חומות מסיבה מסוימת, לא כאילו איך שאומרים out of the blue בפקולטה" (פ' 2, עמ' 132).

45. ביחס לדמות הראשית בסדרה (ארן), המופיעה בסטורי השני, אמר הנקבל: "הוא מסמן את הטרגדיה עצמה, הוא מסמן את שני הצדדים. את ההרג שנמצא כל המלחמה הזאת" (פ' 2, עמ' 132). ובהמשך: "ארן הוא מסמן את הטרגדיה עצמה, את האנושות עצמה. כל בן אדם שהוא יש לו את הצד הטוב ואת הצד הרע וארן מסמן את זה. נכון שהוא היה כל כך קיצוני, היה הולך להרוג את כל העולם, לרצוח תינוקות והכול, אבל עדיין הוא מסמן בסדרה עצמה, הוא מסמן את האנושות עצמה. לא מסמן צד אחד או צד שני. ... הוא מסמן את האנושות וגם את הטרגדיה של האנושות עצמה" (פ' 2, עמ' 135-134).

46. כאשר נשאל למה כתב לגבי ארן "אהוב הלב", השיב:

"הוא רוצה את הנקמה, הוא רוצה להרוג אנשים, אני אומר את הכול, ואני אמרתי את זה. ארן לא מסמן את הצד הזה עצמו אלא הוא מסמן את כל הטרגדיה שקורית במהלך הסדרה עצמה. ... הוא מסמן את כל הצדדים שנמצאים בסדרה ומסמן את המעגל שכאילו אין לו סוף וכל הזמן אנחנו רואים שיש בראש שלו נקמה. אני לא יודע איך להסביר מה יש לו בראש, אבל לבסוף אנחנו, רק אפשר כאילו לרחם על ארן... אנחנו רואים שהוא מסמן את הטרגדיה עצמה, לא אחד הצדדים אז כשאני אומר אהוב לב. זה לא אהוב כאילו במובן אהוב, זה יותר חמלה מאהבה" (פ' 2, עמ' 133). ובהמשך: "זו לא אהבה כאילו במובן של אהבה כפי שאמרתי. זה לא יודע, כאילו יש פה פרוטגוניסט שהוא כל הזמן אתה רואה אותו, אתה כאילו גדל אתו. אתה רואה שהוא מסמן את הצד האנושי, את הצד שהופך לצד הרע אז זה מזכיר גם בבני אדם. ... כאילו הוא מסמן את כל הדברים שקורים בחיים שלנו וזה פשוט, זה משהו כללי, לא מסמן משהו ספציפי" (פ' 2, עמ' 135).

47. כאשר נשאל למה הוסיף את הסימן V, השיב: "מה שמצחיק שקצת אנחנו אצלנו בערבים פה, אנחנו לא חושבים על זה ככה לגמרי. זה כאשר ראיתי שבמייל של הטכניון, זה סימן הניצחון, אני זוכר, כן, עכשיו אני זוכר שזה סימן הניצחון, אבל בדרך כלל אני וחברים שלי או המשפחה שלי או עם תלמידים, אני משתמש בזה כאילו זורק את זה כמו לייק... אני זורק את זה כל פעם. אני כותב משהו, אני זורק את זה. לא משנה עם תלמידים, יותר עם חברים" (פ' 2, עמ' 134-133).

48. ההגנה הציגה מספר תכתובות של הנקבל עם אנשים, על מנת להראות שהוא משתמש בסימן V בהקשרים שונים, ולא כסימן ניצחון.

49. הנקבל נשאל למה צירף את השיר לסטורי השני, והשיב:

"קודם כול, כל סטורי שאני מעלה לאינסטגרם שלי או לעמוד שלי, אני תמיד בוחר כאילו באיזו שהיא מוזיקה, אני שם. יש לי היילייט שלם שהוא של מוזיקה, כי אני חושב קצת משעמם לבן אדם לצפות בסטורי ל-15 שניות. אני יודע שזה זמן כל כך קצר, אבל אנחנו היום נמצאים במצב שאתה לא מחכה כאילו 5 שניות לסטורי

אחד, ואז אני תמיד מוסיף מוזיקה לכל סטורי שאני מעלה.⁶ ... באינסטגרם אתה לוחץ על תמונה... בוחר תמונה ואז אחרי זה יש כפתור של מוזיקה, את הכפתור של מוזיקה, אחרי שאתה לוחץ על הכפתור הזה, זה מציע כל מיני שירים מהאלגוריתם שהאינסטגרם חושב שהשירים הכי נפוצים עכשיו במדינה או בחברה או לא משנה... ואז הציע את השיר הזה" (פ' 2, עמ' 139-138).

ב"כ ההגנה: איך קוראים לזה? זה ה-for you?
נקבל: for you, כן.

...

בית הדין: האלגוריתם מציע לך שיר אחד או שהוא מציע כל מיני?
נקבל: לא, הוא מציע כל מיני שירים.

בית הדין: ובחרת את השיר הזה.

נקבל: לחצתי על השיר הזה.

בית הדין: שהכרת אותו?

נקבל: אני מכיר את השיר כי שמעתי פעם-פעמיים...

בית הדין: איפה שמעת?

נקבל: לא יודע, זה מה שיש לי.

בית הדין: אז ראית את השיר הזה ואמרת יאללה.

נקבל: כן, באמת, לא חשבתי על זה שאני עכשיו אשים את השיר הזה, וספציפית את השיר הזה יהיה לו כל מיני חוות דעת ששמעתי היום. גם עוד משהו לגבי השיר, אני שומע את זה וזה לבסוף ראפ. בראפ יש משהו שקוראים לו mumble. אתה לא מבין כלום מהמילים... אי אפשר להבין את המילים שיש בשיר גם אם אתה שומע את זה, אבל אחרי ששמתי את השיר לא חשבתי על זה כל כך הרבה. שמתי את השיר זהו.

בית הדין: אז למה בחרת אותו?

נקבל: זה קפץ לי ב-for you. זהו. (פ' 2, עמ' 140-139).

50. הנקבל ציין כי העלה את שני הסטורים ב-9.10.2023 בהפרש של בערך 10 דקות ביניהם.

51. הנקבל נשאל מה ידע על השיר בזמן שפרסם אותו והשיב: "**סתם, שזה שיר של מישהו ששמו שב ג'דיד, זה פלטינום... זה שיר של ראפ, אז לא התעניינתי במילים עצמן, זה קצת, זה רק נשמע לי טוב אז שמתי את השיר**" (פ' 2, עמ' 142). בהמשך אמר: "אני לא חשבתי על השיר יותר משלוש שניות" (פ' 2, עמ' 149).

52. הנקבל נשאל למה בחר את הקטע הספציפי מתוך השיר, והשיב: "**בדרך כלל בוחרים אבל לא בחרתי. זה אם אתה כאילו נכנס לאינסטגרם ושם את השיר, זה הקטע הראשון שהוא שם מעצמו**" (פ' 2, עמ' 142).

53. התביעה הציגה את התגובה הראשונה של הנקבל לתלונה, מתאריך 26.10.2023, ואת התגובה שלו לבקשה לצו ביניים, מתאריך 25.11.2023. הנקבל נשאל האם כתב את התגובות בעצמו והשיב שלא. "לקחתי ייעוץ ממישהו שהוא קרוב משפחה. גם הוא עורך דין. שאלתי אותו איך אני אסביר את כל מה שיש לי בראש במייל אחד, ביום אחד, בזמן כל כך קצר, ואני לא יכול כאילו כל הזמן לעשות את הכול" (פ' 2, עמ' 145). ב"כ התביעה ציטט מתוך התגובה לבקשה לצו ביניים: "**אדגיש כי התמונה הזאת של ארן, עם הכיתוב 'ארן אהוב הלב'**

⁶ בהקשר זה העירה התביעה כי לסטורי הראשון לא צורפה מוזיקה.

בסימן אדום ובסימן ניצחון לא קשורה לפוליטיקה. מדובר בעניין אינטימי, אישי. אין שום קשר לפוליטיקה. 'האהבה שלנו תנצח' זה קשור לענייני אהבה וחיי האישיים והאינטימיים ביותר", ושאל את הנקבל האם זה נכון או לא. הנקבל השיב: "אי אפשר כאילו, גם אם הייתי כותב משהו נכון וגם לא נכון, אי אפשר שאגיד לך שהכול נכון או הכול לא נכון". הנקבל נשאל שוב, האם התכוון לכך, או שמישהו הכניס לו את המילים הללו לפה, והשיב: "לא, אני לקחתי ייעוץ. זה מה שאני אומר לך. אמרתי לו, יש לי יום אחד, יש לי יומיים. זה, כל, הזמן כל כך קצר... יועצים אישרו, והייעוץ לא היה, לא היה מדויק, לא היה טוב ולא הצלחתי להגיד את מה שאני רוצה להגיד. אז, לא, זה, לא כולו נכון וזה לא כולו לא נכון" (פ' 2, עמ' 146-147).

54. הנקבל נשאל מדוע כתב בתגובה לתלונה שממוצע הציונים שלו בשנה הראשונה גבוה, אם זה לא נכון. הוא השיב שהתכוון לציונים שהם לא בטכניון, שעשה מבחנים מחוץ לטכניון. הוא נשאל האם הוא מתייחס לקורסים שעשה בהרווארד (נאמר על ידו בדיון הראשון), והשיב שכן. לאחר מכן נשאל האם יש לו כבר ציון בקורס מסוים מהרווארד והשיב שלא. הוא נשאל האם יש לו דוגמא לקורס שקיבל בו ציון גבוה, והשיב "אחד הקורסים שעשיתי היה בסייבר, למשל. זה היה דרך אנגליה... אני לא זוכר, בכנות. זה היה 87, משהו כזה. ... במסגרת, כאילו, של לימודי אונליין... עושים מ-UCL, גם. זאת לא אוניברסיטה אחת, לא מקום אחד. זה כל מיני מקומות, אז הם, כאילו, זה כמו בחינה ב-TMUA". לאחר מכן שוב נשאל אם בקורס הזה יש לו ציון ומה שם הקורס, והשיב שלא, שיש קורס אחד שעשה בהרווארד וקיבל בו 87. שוב נשאל "אז על בסיס הקורס האחד הזה, כתבת שממוצע הציונים השנתי שלך הוא גבוה?" והשיב "משהו כזה" (פ' 2, עמ' 157-163).

דיון והכרעה:

55. ראשית דבר יאמר, כי אין אנו עוסקים בדין פלילי ובהרשעה פלילית לפי חוק המאבק בטרור, אלא בהרשעה בעבירת משמעת לפי תקנון משמעת סטודנטים של הטכניון. איננו מקבלים את טענת ההגנה כי הרשעה בעבירות המשמעת המיוחסות לנקבל לפי התקנון, תהווה מבחינה מהותית הרשעה פלילית בעבירה של עידוד תמיכה והזדהות עם ארגון הטרור חמאס. קבלת טענה זו תייתר את הדין המשמעתי בכל עבירה שעשויה להשיק לדין הפלילי (כגון זיוף מסמך, הטרדה מינית ועוד).

56. שנית, פתיחת חקירה ע"י משטרת ישראל ו/או הגשת כתב אישום ע"י הפרקליטות, אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשאלה אם בוצעה עבירה (למשל, בית דין זה דן סטודנטים שהורשעו בזיוף אישורי מילואים, ואף הודו בכך, אולם משטרת ישראל לא מצאה לנכון לפתוח נגדם חקירה).

57. לגופם של דברים: קשה מאד, בלשון המעטה, לתת אמון בנקבל. לאורך ההליך הציג גרסאות סותרות – לא מבחינה משפטית, אלא מבחינה עובדתית פשוטה. עדותו בפנינו לא היתה מהימנה. **דבריו מלאי סתירות, ותשובותיו לשאלות מתחמקות.** הדברים אמורים גם ביחס לנושאים שאינם קשורים לקובלנה, אך משליכים על אמינותו (למשל הצהרתו שממוצע הציונים שלו בשנה הראשונה גבוה, והסיפורים המתפתלים שסיפר לאחר מכן כדי להסביר זאת); וגם ביחס לנושאים שבלב הקובלנה. ביחס לסטורי הראשון, כתב בין היתר בתגובה לתלונה (מתאריך 26.10.2023): "מדובר בסדרת קומיקס מוצלחת ביותר... אני צופה בסדרה מזה שנים, מידי פעם לפעם אני מפרסם פרקים מהסדרה, או חלקים ממנה ללא שום קשר למלחמה אשר מתנהלת כיום." (ההדגשה הוספה). בתגובה השנייה לתלונה, מתאריך 30.10.2023 כתב: "הניסיון להסיק כי אני מבקש

להשוות בין הסדרה לבין מה שמתרחש בעזה חסר כל בסיס. מדובר בסדרה יפנית שאין לה קשר לאירועים במזרח התיכון".

58. ביחס לסטורי השני כתב בתגובה לבקשה לצו ביניים (מתאריך 26.11.2023): "אדגיש כי התמונה הזו... עם הכיתוב "אירין אהוב הלב" בצירוף לב גדול בצבע אדום וסימן ניצחון צמוד לו, אינה קשורה בשום אופן לפוליטיקה, אלא מדובר בעניין אינטימי אישי הקשור לחיי הפרטיים, ואין בינו לבין הפוליטיקה שום דבר, והלב הגדול בצבע אדום וסימן הניצחון צמוד אליו משמעותם היא "האהבה שלנו תנצח"... אני לא מסוגל להבין איך תמונה כזאת הקשורה לחיי הפרטיים... פורשה על ידי אנשים שלא מכירים אותי, כמעשה הקשור למלחמה המתרחשת!".

59. כאמור ההגנה תלתה את גרסאות השקר הללו, בכך שהנקבל קיבל ייעוץ משפטי קלוקל. אלא שלא מדובר בטענות משפטיות – מדובר בגרסאות עובדתיות שקריות לחלוטין. ברור שהנקבל התאמץ לערוך הקבלה בין הסיידרה לבין ישראל ופולסטין כאשר צבע את הסטורי שלו בצבעי הדגל של ישראל ופולסטין. במהלך הדיון הנקבל התאמץ לשכנע אותנו שהסימן V אינו מסמן ניצחון, אלא לייק שהוא משתמש בו בהזדמנויות שונות – הפוך לגמרי ממה שטען בתגובות הקודמות. ההסברים על המורכבות האדירה של הסדרה, על כך שאין צד רע וצד טוב אלא שניהם טמונים בכל אדם, ארן שמסמל טרגדיה/ את האנושות כולה וכן הלאה – כל אלו **אין להם זכר בתגובות הקודמות שלו**. מדובר בגרסאות שהושמעו לראשונה בדיון בפנינו, והן סותרות לחלוטין את התגובות שנתן בכתב לפני הדיון. חשוב לציין, כי לא מדובר בתגובה בודדת, אלא במספר תגובות בכתב, שניתנו לאורך חודש, וכולן מלאות שקרים. גם האמירה של הנקבל "זה לא אהוב כאילו במובן אהוב, זה יותר חמלה מאהבה" (פ' 2, עמ' 133) – היא אמירה שניתנה בדיעבד ואינה אמינה בעינינו.

60. אנו מקבלים את חוות דעתו של מומחה ההגנה, מר שפירא, בעניין המורכבות של הסיידרה. אלא שכאמור לעיל אין אנו נותנים אמון בגרסאות המאוחרות שהשמיע בפנינו הנקבל בדבר המשמעויות המורכבות שהוא מעניק לפרסומים שלו, משמעויות שנשמעו לראשונה בדיון ואנו סבורים כי הן נולדו בדיעבד. לא למותר לציין, כי גם מר שפירא העיד כי פרסומי הנקבל, במועד שבו פורסמו, מעוררים חוסר נוחות ויכולים להתפרש כתמיכה באלימות (ראו סעיפים 31,32,34 לעיל).

61. ביחס לחוות הדעת של מומחי הצדדים בעניין השיר, לא התרשמנו שהפערים בין התרגום של פרופ' רבי לתרגום של ד"ר כרכבי הם מהותיים. הפער העיקרי לדעתנו בין חוות הדעת הוא עמדתו של פרופ' רבי כי מדובר בשיר שמעודד טרור, קל וחומר לאחר ה-7.10; לעומת עמדתו של ד"ר כרכבי כי אמנם מדובר בשיר אלים, אך הוא טומן בחובו מסרים מורכבים אחרים רבים. יחד עם זאת, גם ד"ר כרכבי הסכים, כי האופן שבו השיר **נתפס בקרב קהל השומעים**, באופן די בולט, הוא המנון של התנגדות אלימה, **תמיכה באלימות פוליטית נגד מדינת ישראל** (ראו סעיפים 37, 40 ו-41 לעיל).

כאשר ד"ר כרכבי נשאל לבסוף האם תמיכה באלימות היא הפרשנות הסבירה של השיר (ראו סעיף 42 לעיל), השיב: "לא בהכרח. אני לא הייתי אומר שתמיכה בטרור או משהו כזה. זה יכול להיות ביטוי של **תקווה לקראת משהו טוב יותר**" (פ' 2, עמ' 123). נוכח שתי חוות הדעת ועדויות המומחים ששמענו, אנו סבורים כי תשובה זו היא תשובה מיתממת.

62. הנקבל טען בפנינו כי הוא אמנם הכיר את השיר שצירף לסטורי השני, אולם מדובר בהיכרות שטחית, לאחר ששמע אותו פעם-פעמיים. לטענתו בחר בו באקראי, לאחר שהאלגוריתם של האינסטגרם הציע לו אותו, מבלי

שהקדיש לכך מחשבה, מבלי שהבין את המשמעויות האלימות הטמונות בשיר, ומבלי שידע כי הוא מהווה מעין "המנון" התומך בהתנגדות אלימה. למרות עדותו הבלתי מהימנה של הנקבל בפניו, לא השתכנענו במידה הנדרשת, כי הנקבל ידע והבין את המשמעות של השיר ואת האופן בו הוא נתפס, וכי הוא בחר בו על מנת להפיץ מסר אלים ולתמוך במעשי חמאס.

63. לאור העובדה כי הפרסומים מתייחסים לסדרת אנימציה שהמסרים שלה מורכבים ואינם פשטניים, בצירוף הספק שמקנן בנו ביחס למודעות הבחירה של הנקבל בשיר, החלטנו ברוב דעות (השופטים פרופ"ח גזית ופרופ' שפיר) **לזכות את הנקבל מחמת הספק.**

64. בדעת מיעוט, השופט מר אוחנה, סבר כי יש להרשיע את הסטודנט בעבירות המשמעת אשר יוחסו לו בכתב הקובלנה, לפי סעיפים 4.5 ו- 4.19 לתקנון, מהנימוקים שלהלן:

לעמדת הנקבל בפרסומיו העביר מסר של אהדה ו/או הזדהות ו/או תמיכה באירועי ה-7.10. מכלול הדברים: שני הפרסומים, המלל שכתב, ההקבלה בין הסדרה לבין הסכסוך הישראלי-פלסטיני באמצעות צבעי הדגלים, האימוג'ים שבחר לצרף, צירוף השיר שמהווה המנון של התנגדות אלימה, ובדגש על המועד בו פורסמו הפרסומים – עולים כדי עבירות המשמעת שיוחסו לו. הגרסאות המאוחרות שהשמיע בדבר המשמעויות "המורכבות" של הסדרה אינן אמינות בעיני ואינן עולות בקנה אחד עם תגובותיו הראשונות לתלונה ולקובלנה. הסטודנט הודה בעדותו, כי בתחילה, בעצת קרוביו, שיקר לבית הדין כאשר טען כי אין כל קשר בין הפרסומים לבין אירועי ה-7.10 או לסכסוך הישראלי-פלסטיני, אלא הפרסומים קשורים לאירוע **פרטי ואישי** שלו. לאחר מכן, כששכר ייצוג משפטי והתייצב בפני בית הדין, טען טענה שונה לגמרי: כוונת הפרסום היתה לכאורה להציג את המורכבות שבסכסוך, ואת הטרגדיה האנושית. נשאלות השאלות: (א) האם הפרשנות (/המסר המאוחר) שהציג הסטודנט בפני בית הדין היא הפרשנות הסבירה של הפרסומים (ב) האם ניתן להאמין לו שזו היתה כוונתו בעת פרסום הפרסומים.

באשר לשאלה הראשונה, הנקבל טען בפניו שביקש להעביר מסר לגבי מורכבות הסכסוך - אין צד שהוא רק טוב ואין צד שהוא רק רע; ודמותו של ארן מסמלת לכאורה את הטרגדיה האנושית, את המעגל שאין לו סוף. וכך אמר בדיון (ראו סעיפים 44-46 לעיל):

"...בחי בני האדם בדרך כלל אין דבר כזה שמישהו טוב לחלוטין או רע לחלוטין או מישהו כל הזמן הקורבן, מישהו מקרבן... אז זה גם היה מזכיר אותי ב-7.10. כשנכנסו ב-7.10 גם חמאס וגם אנשים עזתים, תושבים עזתים וגם רצחו אנשים, רצחו תינוקות, שרפו, אנסו ועשו את כל המעשים שלהם. ... זה כל הזמן היה מזכיר אותי במה שהיה קורה בסדרה עצמה... זה אותו דבר שיש צד שכל הזמן אנחנו חושבים שהוא הצד הטוב, יש את הצד הזה, וצד שני שכל הזמן אנחנו חושבים שהוא הצד הרע, עכשיו זה מתהפך לגמרי. ... שמי שחשבנו שהם נמצאים בחומות, שהם הטובים והם לא עשו כלום והכול, אז זה יהיה ההפך. ... שבהתחלה אנחנו חשבנו שגם יש, שכל התושבים שנמצאים בעזה, אני לא מדבר על חמאס ספציפית, אני דיברתי שגם חמאס וגם תושבים אחרים בעזה שכל הזמן אנחנו רואים שהם, מראים לנו שהם נמצאים בין החומות והם לא חיים אז עכשיו כשיצאו, אז הם עשו את המעשים שלהם ופה אנחנו כאילו נגלה שהם נמצאים בין חומות לסיבה. ... אז אנחנו נגלה שהם שמו אותם בחומות כדי לתקן אותם. אז זה איך מזכיר אותי בסדרה עצמה" (פ' 2, עמ' 130).

"אני מדבר על תושבים [בעזה]... שעד עכשיו הייתה מחשבה מסוימת או היה כאילו אנחנו רואים אותם בצורה מסוימת ואחרי ה-7.10 זה הכול התהפך כאילו וגם רואים אותם עכשיו בצורה אחרת. אז אנחנו פה נגלה שהם היו בין חומות מסיבה מסוימת, לא כאילו איך שאומרים out of the blue בפקולטה" (פ' 2, עמ' 132).

וביחס לארן: "הוא מסמן את כל הצדדים שנמצאים בסדרה ומסמן את המעגל שכאילו אין לו סוף וכל הזמן אנחנו רואים שיש בראש שלו נקמה... לבסוף אנחנו, רק אפשר כאילו לרחם על ארן... אנחנו רואים שהוא מסמן את הטרגדיה עצמה, לא אחד הצדדים אז כשאני אומר אהוב לב. זה לא אהוב כאילו במובן אהוב, זה יותר חמלה מאהבה" (פ' 2, עמ' 133).

אני יכול לקבל דעה שאומרת כי הסכסוך מורכב, ואין טוב או רע מוחלטים. דעה זו יכולה גם לבוא לידי ביטוי על ידי הקבלה לסדרת אנימציה בשילוב דגלים המציינים את ההקבלה. עם זאת, איני מקבל שחלק מדעה כזו מובעת אהבה, או אהדה, או חמלה כלפי הדמות אשר ביצעה מעשי רצח ואונס, בטענה שזהו חלק מאקט אנושי. קל וחומר בהינתן ההקשר הברור לאירועי ה-7.10, והסוגייה הישראלית פלסטינית אליה מכוון הסטודנט בדבריו. כמו כן, קשה להאמין שאדם שמבקש להעביר מסר מורכב בנושא שמאד חשוב לו, מצרף שיר לכאורה רנדומלי, לכאורה באקראי, מבלי לדעת כי המשמעות הרווחת של השיר הוא המנון של התנגדות אלימה (כך גם על פי דבריו של המומחה מטעם ההגנה – ראו פסקה 61 לעיל; גם אם לא נכתב כך על ידי יוצרי השיר במקור). כשאדם מבקש לבטא רעיון מורכב, חזקה שהוא בוחר בקפידה את מרכיבי המסר, לרבות השיר שהינו חלק אינטגרלי מהפרסום. נוכח עדותו של הנקבל עד כמה הסדרה חשובה לו, איני מאמין לו שלא השקיע מחשבה בבחירת השיר שצירף לפרסום. עדותו ביחס לבחירת השיר, בדגש על כך שלא בחר קטע ספציפי מתוך השיר אלא את השיר בכללותו ("אני תמיד בוחר כאילו באיזו שהיא מוזיקה, אני שם. יש לי הייליט שלם שהוא של מוזיקה", "אם אתה כאילו נכנס לאינסטגרם ושם את השיר, זה הקטע הראשון שהוא שם מעצמו" – ראו סעיפים 49, 52 לעיל), יחד עם הודאתו כי הכיר את השיר, לא מותירות לדעתי מקום לספק שהנקבל ידע כי מדובר בשיר הקורא לאלימות פוליטית.

באשר לשאלה השנייה, כאמור לעיל, הסטודנט הודה כי שיקר לבית הדין בתגובותיו לתלונה ולבקשה לצו ביניים, ולאחר מכן המשיך לשקר לבית הדין בנושאים אחרים במהלך עדותו (למשל בעניין הצטיינותו ולימודיו מחוץ לטכניון). לדעתי, הנקבל כלל לא חשב על מסר מורכב כשפרסם את הפרסומים, מורכבות המסר נולדה לצורך הדיון. אילו מהימנותו של הנקבל לא הייתה מוטלת בספק (בלשון המעטה), ייתכן והיה מקום לזכותו מחמת הספק, על אף שבפרשנות המאוחרת שהציג אין קוהרנטיות לדעתי והיא לוקה בחסר. אלא שנוכח חוסר המהימנות שלו, אין בליבי ספק, כי כוונתו בפרסומים היתה זו שהציגה התביעה. קרי, הנקבל ביקש להקביל בין אירועי 7.10 לאירועים בסדרה, הביע אהדה לדמות אשר הובילה מעשי אלימות ורצח, ידע כי השיר אותו הוא מצרף מהווה עידוד למעשי טרור, והביע אהדה ותמיכה במעשי ארגוני טרור נגד מדינת ישראל.

65. סיכומו של דבר, הוחלט עפ"י דעת הרוב, לזכות את הנקבל.

מר דניאל אוחנה

פרופ' איתי שפיר

פרופ"ח עוז גזית